

Slutrapport Insats för samverkansmedel

Denna mall ska användas vid slutrapportering av insatser finansierade av Samordningsförbundet VärNa.

VärNa Diarienummer

Signatur

Ankomstdatum

Slutrapport för insatser skickas senast två månader efter avslut via e-post till info@finsamvarna.se

Rapporten ligger till grund för Samordningsförbundets samlade uppföljning samt utgör underlag till såväl styrelse samt medlemmar och andra intressenter.

Kontakt

Förbundschef, Karin Gellin

karin.gellin@finsamvarna.se

Tfn: 0725-67 72 01

1. Allmänna uppgifter

Insatsens namn
Framtidsmobilisering
Insatstid – åååå-mm-dd 2023-08-01 – 2024-12-31
Beviljade medel för insatsen 1,490,000
Utnyttjade medel 1,315,963

2. Ansvarig för genomförande av insatsen

Organisations namn Nacka kommun	Arbetsställets namn Arbets- och etableringsenheten
Namn - kontaktperson för insatsägare Batoul Hassoun	Mobiltelefonnummer 070-431 96 97
E-postadress Batoul.hassoun@nacka.se	

3. Samverkansparter

Organisation och kontaktperson Arbetsförmedlingen, Ulrika Arvas
Organisation och kontaktperson Försäkringskassan, Susanne Landin
Organisation och kontaktperson Värmdö kommun, Cassiani Fotinos

3.1 Samverkan: Har ni saknat någon samverkanspart? Hur har ni arbetat för att upprätthålla / utveckla samverkan mellan parterna? Vad har fungerat bra och vad skulle ni göra annorlunda nästa gång?

Samverkansparterna har bestått av Försäkringskassan, Värmdö kommun och Arbetsförmedlingen. Regionen har inte varit en samverkanspart.

Hur har vi arbetat för att upprätthålla och utveckla samverkan?

Ett första möte med samverkansgruppen hölls i oktober 2023 och därefter följde ytterligare möten under hösten och våren. Under den första perioden leddes samverkan av en projektledare från Arbets- och etableringsenheten, men från februari 2024 tog samordnaren för VärNas insatsorganisation över ansvaret.

Under det första kvartalet 2024 påverkades samverkan av den organisationsförändring som skedde i samband med att samordnaren klev in i rollen. Det innebar ett behov av att sätta sig in i arbetet och återuppta samverkansmöten under kvartal två.

Under kvartal två deltog alla parter utom Försäkringskassan där det var oklart om den tidigare angivna kontaktpersonen skulle fortsätta. Fokus låg på att gå igenom framgångsfaktorer och utmaningar men tid fanns inte för att diskutera budget och ekonomiskt utfall.

Under kvartal tre deltog samtliga parter. En ny agenda testades där syftet var att ha en mer strukturerad genomgång av framgångsfaktorer och utmaningar. Dock blev mötet mer informativt än diskussionsbaserat vilket gjorde att det behövdes en justering inför kommande möten.

Under kvartal fyra deltog alla parter igen. Fokus låg på budget och ekonomiskt utfall där det framkom att platser inte tillsatts i den takt som var planerad vilket resulterat i ett överskott. Orsaken var att leverantören inte fakturerade för augusti 2023 då inga deltagare var inskrivna men började ta betalt från september 2023. Inflödet av deltagare har dock varit lågt vilket innebär att många platser förblivit tomma och fakturerats som sådana. Utmaningar och framgångsfaktorer diskuterades inte i samverkansgruppen under kvartal fyra då insatsen avslutas i december 2024. I stället kommer en utvärdering att inkluderas i slutrapporten. Samverkansgruppen och samordnarna ansåg att det var mer värdefullt att lägga tid på att fokusera på pågående insatser än de som avslutas.

Vad har fungerat bra och vad skulle vi göra annorlunda nästa gång?

Det som har fungerat bra är att samtliga samverkansparter (förutom Försäkringskassan vid ett tillfälle) har deltagit och visat engagemang i mötena. Strukturen har stärkts under året genom införandet av en agenda och en plan för att förbättra mötesdiskussionerna.

Det som kunde ha gjorts annorlunda är att tydligare definiera hur samverkansmötena ska användas för att möjliggöra mer lösningsfokuserade diskussioner. Att ge parterna mer tid att förbereda sig genom att skicka ut underlag i förväg kan vara ett steg i rätt riktning men tidsbegränsningen på en timme per möte leder till att vissa frågor inte hinner behandlas fullt ut

En annan lärdom är vikten av att säkerställa tydliga kontaktpersoner hos alla parter för att undvika oklarheter kring representation.

För framtida insatser skulle det vara värdefullt att ha en mer strukturerad plan för samverkansmöten redan från start där roller, ansvar och förväntningar på deltagarna klargörs tidigt.

4. Insatsbeskrivning

4.1 Syfte och bakgrund till insatsen: Hur såg situationen ut innan man startade insatsen och varför valde man att göra insatsen.

Innan insatsen startade fanns en utmaning med att individer som står långt från arbetsmarknaden riskerade att fastna i insatser utan att ta steg framåt. Målgruppen består av personer med långvarig psykisk och/eller fysisk ohälsa, oklar arbetsförmåga och behov av stöd för att identifiera sina styrkor och förmågor. Många av dessa individer har varit frånvarande från arbetsmarknaden under lång tid på grund av exempelvis ohälsa, missbruk eller någon form av funktionsvariation, vilket gör att de har ett behov av varsamma och anpassade insatser.

Syftet med insatsen Framtidsmobilisering är att undersöka om deltagare med ohälsa och/eller oklar arbetsförmåga orkar ta sig till aktiviteterna, hur närvaron ser ut samt hur deras vardagsstruktur fungerar. Fokus ligger även på att kartlägga hur deltagarna tar sig till verksamheten och hur de hanterar sin tillvaro i vardagen. Insatsen erbjuder stärkande aktiviteter för att utveckla individens sociala, hälsomässiga och personliga kompetenser, samtidigt som praktiskt stöd ges i myndighetskontakter för att säkerställa att individen får rätt stöd.

4.2 Behovsgrupper för insatsen: Vilka grupper/individer har omfattats av insatsen.

Målgruppen för den finansiella samordningen inom VärNa utgörs av:

- individer i åldrarna 16–66 år
- individer tillhörande Nacka eller Värmdö kommun
- individer i behov av samordnat stöd från fler än en av medlemsorganisationerna.

Samt individer som har:

- långvarig psykisk och/eller fysisk ohälsa
- behov av utredning vid oklar arbetsförmåga
- behov av att identifiera vad som skulle vara rätt aktivitet just nu
- behov att identifiera andra styrkor och förmågor

5. Resultat och utfall av insats

5.1 Måluppfyllelse: Ange mål och resultat.

Mål 1:

Minst 80 procent av deltagarna ska efter avslutad insats ha fått stöd i att få rätt aktivitet/insats hos rätt medlemsorganisation.

Resultat/utfall för respektive mål sedan insatsens start:

70,4 procent av totalt avslutade deltagare har fått stöd i att få rätt aktivitet/insats hos rätt medlemsorganisation. Resterande 29,6 procent av totalt avslutade deltagare har avslutats med avslutsorsak:

- *Oklart*
- *Sjukdom/försämrat mående (där ska remitterande handläggare se över vilken vidare planering som är lämplig)*

- Avbrott (avbrutit insatsen tidigare på grund av sjukdom/försämrat mående/vidare vårdinsats).

Se nedan tabell.

Remitterande organisation	Avslutsorsak (från insattstart - dec 2024)
Försäkringskassan	Avbrott (vidare vårdinsats)
Försäkringskassan	Gått vidare till Återbruket genom VärNa
Försäkringskassan	Oklart
Nacka kommun	Ansökan om sjukersättning
Nacka kommun	Avbrott på grund av försämrat mående
Nacka kommun	Avbrott på grund av sjukdom
Nacka kommun	Avbrott på grund av sjukdom
Nacka kommun	Gått vidare till Hälsosträdgården genom VärNa
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Nacka kommun
Nacka kommun	Gått vidare till Återbruket genom VärNa
Nacka kommun	Gått vidare till Återbruket genom VärNa
Nacka kommun	Gått vidare till Återbruket genom VärNa
Nacka kommun	Sjukdom (försämrat mående)
Nacka kommun	Sjukdom (försämrat mående)
Värmdö kommun	Ansökan om sjukersättning
Värmdö kommun	Avbrott på grund av sjukdom
Värmdö kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Värmdö kommun
Värmdö kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Värmdö kommun
Värmdö kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Värmdö kommun
Värmdö kommun	Gått vidare till ordinarie insats genom Värmdö kommun
Värmdö kommun	Gått vidare till Återbruket genom VärNa

Det har varit en utmaning att nå målet om att minst 80 procent av deltagarna efter avslutad insats skulle ha fått stöd i att få rätt aktivitet eller insats hos rätt medlemsorganisation. Utfallet blev 70,4 procent, medan resterande 29,6 procent avslutades med orsaker som oklart, sjukdom/försämrat mående eller avbrott på grund av vidare vårdinsats. En del av resultatet kan förklaras av ett lågt antal remitterade deltagare samt att insatsen är mindre känd bland samverkansparterna, trots att den marknadsfördes i maj 2024. Försäkringskassan har bland annat framfört att de ofta föredrar insatser med större fokus på arbetsträning, vilket har gjort att andra insatser prioriterats. Försäkringskassan var samverkanspart i ansökan om denna insats. Kort efter att ansökan beviljades ändrades dock insatsens aktiviteter (se rubrik 5.2 'Arbetsätt och verksamhetsbeskrivning'), vilket troligtvis bidrog till att Försäkringskassan remitterade få deltagare till insatsen.

Under den totala insatsperioden som pågår till och med den 31 december 2024 var målet att ta emot totalt 60 deltagare. Detta har dock varit en stor utmaning eftersom endast 27 deltagare har remitterats till insatsen och samtliga av dessa har nu avslutats. Vi beslutade att ta bort datumet för sista insläpp (tidigare satt till den 30 september 2024) för att möjliggöra deltagande under perioden september–december under förutsättning att remitterande handläggare godkänner en kortare insatstid än tre månader. En deltagare deltog i två månader vilket godkändes av den remitterande handläggaren eftersom projektinsatsen avslutades den 31 december.

Mål 2:

Stödja och stärka individen för att öka möjligheten till arbete, studier och se över arbetslivsinriktade insatser genom en stegförflyttning som leder till en insats inom ordinarie verksamhet.

Resultat/utfall för respektive mål sedan insatsens start:

Totalt har 62,9 procent av de deltagare som avslutats bedömts ha gjort en stegförflyttning i rätt riktning. Av dessa har 40,7 procent gått vidare till en insats inom ordinarie verksamhet och 22,2 procent har gått vidare till en insats genom VärNa. Se nedan tabell.

Avslutsorsak	Procent
Gått vidare till ordinarie insats	40,7%
Gått vidare till insats genom VärNa	22,2%
Avbrott	18,5%
Sjukdom	7,4%
Ansökan om sjukersättning	7,4%
Oklart	3,7%

Det är viktigt att förstå att det finns olika faktorer som kan påverka möjligheterna till stegförflyttning för vissa deltagare. Hinder som hälsoproblem, bristande motivation eller osäkerhet kring framtiden kan alla spela en roll i att försvåra övergången till arbetslivsinriktade insatser.

För de deltagare som inte gör en stegförflyttning är det avgörande att remitterande handläggare identifierar deras specifika behov och utmaningar. Genom att erbjuda fortsatt stöd och insatser anpassade till deras situation kan deltagarna få hjälp att övervinna dessa hinder och öka deras chanser till framtida framsteg. För vissa deltagare kan det vara nödvändigt att först erbjudas rätt stöd inom vården innan de kan ta steget mot en förehabiliterande insats. Samtidigt är Framtidsmobiliseringen en lågtröskelinsats där en del av processen är att undersöka om deltagare med ohälsa och/eller oklar arbetsförmåga orkar ta sig till och delta i aktiviteterna. Insatsen är utformad för att identifiera i vilken grad deltagarens ohälsa påverkar arbetsförmågan eller möjligheten att medverka. Denna information kan sedan ligga till grund för vidare planering, där remitterande handläggare kan bedöma behovet av ytterligare stöd, exempelvis från vården.

Mål 3:

Öka individens förutsättningar till att bli självförsörjande.

Resultat/utfall för respektive mål sedan insatsens start:

Totalt 11 deltagare (40,7 procent) gått vidare till insats inom ordinarie verksamhet och sex deltagare (22,2 procent) gått vidare till insatser genom VärNas regi.

Det finns goda anledningar till att resterande deltagare inte har gjort en liknande stegförflyttning, nämligen på grund av försämrat mående och/eller sjukskrivning, avbrott och ansökan om sjukersättning. Det finns även en deltagare från Försäkringskassan där det är oklart vad avslutsorsaken är.

För de deltagare som inte gör en stegförflyttning är det avgörande att remitterande handläggare identifierar deras specifika behov och utmaningar med stöd av slutrapporten från handledarna på Framtidsmobiliseringen. I slutrapporten framgår exempelvis utmaningar kopplade till hälsa, vardagsstruktur, kognitiva förmågor med mera. Genom att erbjuda fortsatt stöd och insatser anpassade efter deras situation kan deltagarna få hjälp att övervinna dessa hinder och öka sina chanser till framtida framsteg.

5.2 Arbetssätt och verksamhetsbeskrivning: Beskriv vilka metoder/arbetssätt och vilka aktiviteter som har genomförts. Har de metoder/aktiviteter ni angett i ansökan använts/utförts på det sätt som var tänkt?

För att möjliggöra en flexibel och individanpassad insats kunde deltagandet anpassas efter individens förmåga och successivt utökas i takt med deras progression. Enligt avtalet skulle insatsen erbjudas måndag till fredag, men upplägget justerades i dialog mellan insatsägaren, det myndighetsgemensamma teamet och utföraren. I stället erbjöds insatsen tre dagar i veckan för att bättre motsvara deltagarnas behov och förutsättningar.

Arbetssättet inspirerades från början av Supported Employment (SE) och Motiverande samtal (MI), med en tydlig målsättning att hjälpa deltagarna att identifiera sina styrkor och ta steg mot arbetsmarknaden. Insatsen utformades för att ge deltagarna stöd i att närma sig egen försörjning genom en kombination av individuell kartläggning, praktik, studievägledning och arbetslivsinriktade insatser. Den leds av två arbetsledare och följer en strukturerad process där deltagarna genomgår kartläggning, yrkesprofilering, praktik eller studieförberedande insatser, samt får uppföljning och stöd i övergången till arbete eller studier.

Under genomförandet identifierades dock nya behov, vilket ledde till att insatsen justerades. Praktik- och studievägledningsmomenten genomfördes inte som planerat, eftersom målgruppen visade sig ha större behov av att först etablera en stabil grund i sin vardag innan de kunde ta steg mot arbete eller studier. I stället utvecklades insatsen till att fokusera på hälsa, självutveckling och social träning i en trygg och kravlös miljö. Upplägget förändrades till att omfatta tre tillfällen i veckan med olika teman:

- **Tisdagar:** Hälsotema med fokus på fysisk och psykisk hälsa, inklusive ämnen som stress, sömn och kost.
- **Onsdagar:** Strategier och självutveckling, med fokus på empowerment och vardagsstruktur.
- **Torsdagar:** Fysisk aktivitet, mindfulness/yoga och kreativa workshops för att främja välbefinnande och social samhörighet.
- **Extra tillfälle (måndagar):** Möjlighet till individuella uppföljningar med deltagare och, i vissa fall, remitterande handläggare. Planeringen gjordes i samråd med både deltagare och remitterande handläggare utifrån behov.

Denna förändring baserades på målgruppens behov och erfarenheter från genomförandet. Utföraren fick information från det myndighetsgemensamma teamet om att många av de deltagare de mött hade behov av stöd för att skapa en fungerande vardagsstruktur och stärka sin hälsa innan de kunde göra en stegförflyttning vidare mot en mer arbetslivsinriktad eller studieförberedande insats.

Förändringen gjordes utifrån de förväntningar och önskemål som det myndighetsgemensamma teamet framfört under insatsens utformning. De efterfrågade en modell som i högre grad fokuserade på att stärka deltagarnas grundläggande förutsättningar genom hälsa, struktur och social samhörighet, snarare än direkt arbetslivsinriktade moment. Anpassningen var därmed ett resultat av både deltagarnas behov och det myndighetsgemensamma teamets syn på vad som är mest verkningsfullt för målgruppen i denna fas. I dialog med insatsägaren utformades därefter ett nytt upplägg.

Skillnader mellan planerat och genomfört upplägg

Planerat upplägg	Genomfört upplägg
Individuell kartläggning och yrkesprofilering	Fokus på hälsa, självreflektion och stabilisering (inklusive hälsoskattning)
Praktik och studievägledning som en central del	Praktik och studievägledning ersattes av fokus på stabilisering och självutveckling
Arbetslivsinriktade aktiviteter, arbetsförmågebedömning och övergång till arbete eller studier	Fokus på hälsa, vardagsstruktur, socialt sammanhang och strategier för livsbalans i en trygg och kravlös miljö
Supported Employment (SE) och motiverande samtal (MI) som metod	Motiverande samtal (MI) fortsatte att användas, men kompletterades med ett salutogent förhållningssätt, empowerment och Maslows behovsteori som grund, i stället för Supported Employment.

De förändringar som implementerades har gjort insatsen mer relevant och fungerat som ett första steg för majoriteten av deltagarna som har stått långt från arbetsmarknaden under en längre tid. Insatsen har gett dem möjlighet att etablera en mer stabil vardag, bryta isolering och träna på sociala sammanhang – faktorer som varit avgörande för en stegförflyttning vidare mot nästa insats eller förberedelse inför arbetsmarknaden.

Insatsen var ursprungligen utformad för att bedrivas i gruppform med upp till tio deltagare per grupp, där varje grupp skulle starta samtidigt. På grund av få remitterade deltagare ändrades upplägget till löpande intag i stället för att invänta att en hel grupp fylldes. Dock har deltagarantalet fortsatt varit begränsat till maximalt tio åt gången.

Sammantaget har insatsen följt intentionen att stärka deltagarnas självständighet och genomförandet har anpassats utifrån de behov och förutsättningar som identifierats. Metoderna och aktiviteterna har delvis använts enligt plan, men insatsen har justerats för att bättre möta målgruppens behov. Ursprungligen skulle praktik och studievägledning vara centrala inslag, men fokus skiftades i stället till hälsa, självutveckling och social samhörighet. Dessa förändringar har gjort insatsen mer tillgänglig och hållbar för målgruppen.

5.3 Avvikelser från planering (tidsplan, aktiviteter numerära mål, m.m.):

Har insatsen kunnat genomföras enligt planering? Om inte, vilka åtgärder har vidtagits? Om målet ej nåtts, vad är orsaken till detta?

Insatsen har delvis genomförts enligt planering, men vissa avvikelser har uppstått, främst kopplat till deltagarantal och aktiviteter. Nedan beskrivs de huvudsakliga avvikelserna och vidtagna åtgärder:

Det ursprungliga målet var att inkludera 60 deltagare, men totalt deltog 27 personer under hela insatsperioden. Gruppstorleken varierade under projektets gång, och under vissa perioder var endast två deltagare aktuella. Detta innebar att aktiviteter behövde anpassas utifrån den mindre gruppens förutsättningar. Under det sista kvartalet (oktober till december) var totalt 5 deltagare inskrivna vid något tillfälle, men två av dem avslutades tidigt: en den 1 oktober och en den 11 oktober. Det innebar att det i praktiken var 3 deltagare som var aktiva större delen av kvartalet. Utföraren fakturerade för 2 platser per månad under hela kvartalet, vilket bekräftar att endast 2 deltagare var inskrivna under hela perioden, medan den tredje deltog en del av tiden.

Den minskade gruppstorleken under kvartalet ledde till att mindfulness-aktiviteten ställdes in. I stället fick varje deltagare en individuellt anpassad planering, där de bland annat fick möjlighet att testa på arbetsträning på Återbruket, som är en del av utförarens verksamhet. Detta genomfördes eftersom deltagarna var motiverade att delta i arbetsträningen.

Trots anpassningar av insatsen har deltagarantalet varit lägre än planerat. Ursprungligen var Framtidsmobiliseringen tänkt att bedrivas som en sluten grupp med tio deltagare som startar och avslutar samtidigt. På grund av lågt inflöde av remisser och avhopp behövde modellen ändras till en öppen grupp med löpande intag. En utmaning har varit att skapa tillräcklig kännedom och intresse för insatsen bland medlemsorganisationerna, trots marknadsföringsinsatser såsom informationsseminariet i maj 2024. Det tillfälliga antagningsstoppet fram till den 30 september kan också ha påverkat möjligheten att nå det önskade deltagarantalet. Sammantaget visar detta att projektets utformning, innehåll och marknadsföringsinsatser har haft en avgörande betydelse för målluppfyllelsen.

Projektet avslutades enligt plan den 31 december 2024. Trots förändringar i aktiviteterna har insatsen fortlöpt, men med individuella anpassningar utifrån deltagarnas behov.

En specifik avvikelse uppstod den 6 september 2024, då mindfulness-instruktören inte kunde genomföra aktiviteten på grund av personalbrist hos Beautiful Minds (en extern leverantör som utföraren anlitat för aktiviteten). Detta påverkade två grupper i verksamheten: Framtidsmobiliseringen samt en annan insats från kommunen, där deltagarna skulle ha temat arbetsliv. För att hantera situationen slogs grupperna ihop och upplägget ändrades till ett annat anpassat tema för båda grupperna.

5.4 Beskriv uppföljning och utvärdering av målen:

Hur har ni arbetat med uppföljning och utvärdering samt med vilka har detta kommunicerats?

För att följa upp insatsens utveckling och säkerställa att målen efterlevdes har flera uppföljningsaktiviteter genomförts under insatsperioden.

En central del av uppföljningen har varit kvartalsrapporteringen, där utföraren och insatsägaren haft en dialog kring framgångsfaktorer, utmaningar och eventuella justeringar av upplägget. Dialog har även förts med samverkansgruppen, där insatsens utveckling, deltagarnas progression, framgångsfaktorer, utmaningar och budgetprognos har diskuterats. Under det sista kvartalet valde

vi dock att enbart lyfta budgetprognosen, eftersom projektet avslutades den 31 december och ingen förlängning var aktuell.

Utöver detta har regelbundna avstämningar med utföraren genomförts varannan vecka, där utmaningar, mål och eventuella behov av justeringar i insatsen diskuterats. Under dessa möten identifierades bland annat svårigheter i att få in nya remitteringar till insatsen, vilket påverkade deltagarantalet och måluppfyllelsen.

Utvärderingen av målen har skett genom en kombination av statistikuppföljning, dialog med utföraren och en deltagarenkät. Svarsfrekvensen i enkäten var dock låg (7 av 27 deltagare), vilket gjorde det svårt att dra generella slutsatser utifrån resultatet. Den systematiska uppföljningen har främst syftat till att följa insatsens utveckling och identifiera utmaningar.

6. Analys

6.1 Beskriv framgångsfaktorer/positiva effekter:

Insatsen Framtidsmobilisering har identifierat flera framgångsfaktorer som har bidragit till positiva effekter för deltagarna. Genom kontinuerlig uppföljning har dessa faktorer lyfts fram och bekräftats under insatsens gång.

En av de mest betydande framgångsfaktorerna har varit det lilla sammanhanget. Deltagarna har upplevt en trygg och lugn miljö, vilket har gjort det lättare för dem att vara sociala och dela med sig av sina erfarenheter. Gruppens mindre storlek har varit särskilt gynnsam för deltagare med social fobi eller känslighet för ljud och intryck, vilket har möjliggjort ett aktivt deltagande på deras egna villkor.

Socialiserande övningar har varit en annan viktig faktor. Insatsen har inletts med sittningar där olika övningar har använts för att bryta isen och skapa diskussioner. Dessa övningar har hjälpt deltagarna att utveckla sin sociala kompetens och stärka relationerna inom gruppen. Den sociala aspekten har även förstärkts genom positiva sociala synergieffekter, där gemensamma fikastunder mellan deltagare från Framtidsmobilisering och andra insatser, såsom FAI 2, har lett till ett ökat socialt samspel. Inledningsvis fanns en viss oro kring att deltagarna behövde "skyddas" från andra grupper, men erfarenheten visade att de snarare uppskattade möjligheten att umgås med andra och känna sig inkluderade i ett bredare sammanhang.

Individuell anpassning och flexibilitet har också varit en framgångsfaktor, särskilt under det sista kvartalet, där en mindre gruppstorlek möjliggjorde mer individuella möten. Deltagarna har fått stöd att sätta upp egna mål och anpassa planeringen efter sina behov. Ett konkret exempel är en deltagare som, efter dialog med handläggare, fick möjlighet att prova arbetsträning på Återbruket inom ramen för insatsen. Denna anpassning har stärkt deltagarnas engagemang och progression.

Även alternativa avslappningsaktiviteter har visat sig vara uppskattade. Under sommaren, när mindfulness-sessionerna pausades på grund av semester, erbjöds deltagarna aktiviteter såsom massage, avslappningsövningar och promenader vid Saltsjö pir. Dessa aktiviteter skapade en lugn och kravlös miljö där deltagarna kunde vara närvarande utan prestationskrav.

Under en period bestod gruppen endast av kvinnor, vilket visade sig skapa en känsla av trygghet och samhörighet, särskilt för utrikesfödda kvinnor med olika kulturella bakgrunder. Detta lyfte en diskussion om möjligheten att skapa könssegregerade grupper för att öka tryggheten och engagemanget. Samverkansgruppen påpekade dock vikten av att inte skapa "sidosamhällen" utan istället arbeta för att deltagarna ska kunna fungera i blandade grupper. Diskussionen ledde till en ökad medvetenhet om hur gruppdynamik kan påverka deltagandet, vilket i sin tur stärker behovet av att ha en flexibel och inkluderande approach i insatsen.

Motiverande samtal (MI) och ett salutogent förhållningssätt har varit viktiga inslag i arbetssättet. Genom att fokusera på deltagarnas styrkor och välbefinnande snarare än enbart arbetsförberedande insatser har Framtidsmobilisering skapat en miljö där deltagarna har kunnat identifiera sina egna behov och förutsättningar. Detta har varit särskilt viktigt eftersom många deltagare har behövt etablera en stabil grund i sin vardag innan de kunnat göra en stegförflyttning mot arbete eller studier.

Sammanfattningsvis har Framtidsmobilisering skapat en trygg miljö där deltagarna har fått ökad självinsikt, stärkta sociala färdigheter och möjlighet till individuell anpassning. Dessa framgångsfaktorer har varit avgörande för att stödja deltagarna i deras stegförflyttning och, i vissa fall, närmande till arbetsmarknaden.

6.2 Beskriv tillvaratagna erfarenheter och lärdomar från insatsen:

Genom insatsens genomförande har flera viktiga lärdomar identifierats, både kopplat till målgruppen och till insatsens utformning. Dessa erfarenheter kan ligga till grund för utveckling av framtida insatser.

Lågtröskelupplägg och stegförflyttning

En av de tydligaste insikterna, som har framförts muntligt till handledarna av deltagarna, är att många uppskattade det låga kravet på prestation inom insatsen. För flera av dem har det varit avgörande att få delta i en kravlös och trygg miljö där målet i första hand varit att ta sig hemifrån och delta, snarare än att direkt närma sig arbetsmarknaden. För de deltagare som har gjort en stegförflyttning vidare till en ordinarie insats eller annan insats genom VärNa har just denna struktur varit en framgångsfaktor.

Denna erfarenhet väcker en fråga om vilken roll insatser av denna typ kan fylla – bör fokus ligga på att skapa en brygga från isolering till aktivitet, eller krävs en tydligare arbetsmarknadsinriktning redan från start? För de deltagare som deltog i insatsen blev behovet av lågtröskelstöd tydligt, men den låga remitteringen visar att intresset från samverkansparterna var begränsat jämfört med andra insatser. Detta var en av faktorerna som bidrog till beslutet att inte förlänga insatsen.

Samtidigt har det blivit tydligt att om en person inte klarar av att ta sig till en lågtröskelinsats, kan det vara en indikator på att deltagaren ännu inte är redo för en arbetsmarknadsinsats. Detta väcker frågan om vilket stöd som då bör erbjudas, samt hur insatsägare och medlemsparter kan säkerställa att insatsen är anpassad för målgruppen.

Insatsperiodens längd och deltagarnas upplevelse

Många deltagare framförde till handledarna att de upplevde stress över den korta insatsperioden på tre månader. Detta gällde särskilt deltagare vars remitterande handläggare ställde krav på att de skulle delta i aktivitet tre dagar per vecka för att kunna gå vidare till nästa insats. Det kan vara en

viktig lärdom att framtida insatser behöver ta hänsyn till hur insatsens längd påverkar deltagarnas möjlighet att tillgodogöra sig stödet utan att känna tidspress.

Tillgänglighet och språkutmaningar

En annan viktig lärdom rör tillgängligheten för språksvaga deltagare. Flera deltagare hade begränsade kunskaper i svenska och eftersom insatsen inte erbjöd tolk upplevde handledarna att dessa deltagare hade svårare att tillgodogöra sig stödet i lika hög grad som andra. Detta lyfter en diskussion om hur framtida insatser kan anpassas för att vara mer tillgängliga för alla deltagare och hur språkbarriärer kan hanteras utan att det leder till exkludering.

Tydlighet i uppdrag och förväntningar

En avgörande lärdom handlar om behovet av tydlighet kring insatsens utformning redan innan upphandlingen och avtalsskrivningen. Kort tid efter att avtalet var på plats genomfördes ändringar i upplägget, vilket påverkade genomförandet och remitteringen. Exempelvis visade det sig att Försäkringskassan förväntade sig en insats med inslag av arbetsträning, medan det i praktiken blev en mer lågtröskelbaserad insats. Detta kan ha bidragit till att för få deltagare remitterades från Försäkringskassan, då insatsen inte längre motsvarade deras förväntningar. En viktig lärdom är att en tydlig dialog mellan insatsägare och medlemsparter behöver ske innan insatsen utformas, för att säkerställa att upplägget överensstämmer med parternas behov och förväntningar.

Betydelsen av en uppstartsfas

En viktig lärdom från insatsen är vikten av att ha en tydlig uppstartsfas innan deltagarna börjar. I Framtidsmobilisering innebar en långsam uppstart att de första månaderna präglades av få deltagare och att flera platser fakturerades som tomplatser. En möjlig strategi för framtida insatser är att inleda med en uppstartsfas på 2–3 månader, där fokus ligger på att marknadsföra insatsen, säkerställa remitteringsvägar och planera verksamheten innan deltagarna tas in. Detta skulle kunna bidra till en mer effektiv uppstart, bättre deltagarflöde och minskad risk för tomplatser i inledningsskedet.

6.3 Beskriv identifierade systemfel och / eller annat som påverkat insatsens resultat på ett oförutsägbart sätt:

Under insatsens genomförande har flera systemrelaterade utmaningar identifierats vilka i olika grad har påverkat insatsens resultat. Dessa utmaningar har huvudsakligen rört planering och uppföljning, oklarheter i ansvarsfördelning samt målformulering och deltagarnas osäkerhet kring nästa steg.

Bristande planering inför nästa steg

En återkommande utmaning var att vissa remitterande handläggare saknade en tydlig planering för deltagarna. Deltagare skickades till insatsen utan att det fanns en konkret strategi för vad som skulle ske efter att insattiden var slut. Eftersom Framtidsmobiliseringen i grunden är en utredande insats där deltagarnas utmaningar identifieras inför ett eventuellt nästa steg hade det varit fördelaktigt att redan vid andra uppföljningsmötet ha en tydligare tanke om fortsatt planering.

Otydliga uppföljningsmöten och ansvarsfördelning

Uppföljningarna präglades av otydlighet där vissa remitterande handläggare förväntade sig att utföraren skulle leda mötena trots att ansvaret för planeringen och måluppföljningen låg hos handläggaren. Eftersom det är handläggarens uppgift att följa upp deltagarens mål och avgöra om denne närmar sig nästa steg skapade dessa otydligheter en brist på riktning i insatsen.

För att tydliggöra roller och ansvar tog samordnaren fram en mall som MGT (Myndighetsgemensamma teamet) skulle lämna till remitterande handläggare. I denna mall framgick att handläggaren ansvarade för planeringen att det behövdes ett tydligt mål samt hur ofta uppföljningar skulle ske. Utföraren fick också ta del av denna mall för att påminna handläggarna om upplägget. Detta bidrog till en förbättring över tid men tydligheten infördes relativt sent i insatsen. En lärdom är att denna struktur borde ha funnits på plats redan från insatsens start.

Framtidsplan för deltagarna och tydligare målsättning

En annan brist var att deltagarna ofta saknade en tydlig förståelse för syftet med insatsen och vad nästa steg skulle vara. En lösning på detta hade kunnat vara en "framtidsplan" där remitterande handläggare och deltagare tillsammans formulerar insatsens mål och ett rimligt nästa steg baserat på individens behov och förutsättningar. Nacka kommun har redan ett sådant upplägg inom sina ordinarie insatser och utföraren framförde att något liknande borde ha implementerats även i Framtidsmobiliseringen.

Avsaknaden av en tydlig plan bidrog till att vissa deltagare kände oro och ångest särskilt de som trodde att nästa steg skulle vara arbete trots att de ännu inte hade förmåga att arbeta. Utföraren behövde ofta lugna dessa deltagare genom att förklara att insatsen snarare syftade till att utreda deras nuvarande kapacitet och identifiera vilka utmaningar som fanns.

Orimliga krav på deltagare med ohälsa

En annan utmaning var att vissa deltagare uttryckte att de inte mårde bra och att insatsens upplägg var för ansträngande. I flera fall fördes denna information vidare till remitterande handläggare men vissa handläggare ställde ändå krav på att deltagaren skulle delta och successivt öka sin närvaro. Detta skapade ökad stress och oro hos deltagarna och utföraren hamnade i en svår position där de behövde motivera deltagaren samtidigt som de var tvungna att följa handläggarens bedömning. I vissa fall upplevde handledarna att målen för vissa deltagare var för högt satta och inte rimliga utifrån deras aktuella situation.

6.4 Brukarmedverkan: Beskriv hur deltagare involverats och gjorts delaktiga i insatsen, samt vilka lärdomar och erfarenheter de bidragit med.

Deltagarnas delaktighet i insatsen har skett genom olika former av uppföljningar samtals och aktiviteter där de haft möjlighet att uttrycka sina behov och erfarenheter.

Deltagarmedverkan genom uppföljningar och aktiviteter

Deltagarna har haft månatliga uppföljningar där de fått möjlighet att uttrycka sina upplevelser av insatsen samt om de har fått det stöd de önskat. Under dessa uppföljningar har det även diskuterats hur de trivs och om det finns behov av justeringar i upplägget.

Även om deltagarna inte haft möjlighet att direkt styra insatsens innehåll har de fått visst inflytande över vilka dagar de kunnat delta såvida inte remitterande handläggare beslutat att de skulle delta fullt ut från start. Innehållet i aktiviteterna har i stor utsträckning byggts på diskussioner där deltagarna har varit delaktiga genom att dela med sig av erfarenheter tankar och perspektiv.

En viktig del av delaktigheten har också varit den sociala samvaron. Fikastunderna blev en central punkt i insatsen och skapade en känsla av gemenskap. Det fanns en tydlig längtan hos deltagarna att få vara sociala med andra vilket förstärkte vikten av en trygg och kravlös miljö där de kunde interagera utan prestationskrav.

Lärdomar kring individuella behov och gruppdynamik

Utföraren har lyft att det har varit en utmaning att balansera individuella behov inom en gruppbaserad insats. Då deltagarna har haft olika fysiska och psykiska förutsättningar har det visat sig att vissa aktiviteter som exempelvis promenader inte varit möjliga för alla att delta i. En viktig lärdom är att även om ett grundupplägg finns på plats behöver innehållet anpassas utifrån de faktiska deltagarna i insatsen. Mindfulness är ett annat exempel. För vissa deltagare var det en värdefull aktivitet medan det för andra kunde trigga obehagliga känslor. Detta visar att alla aktiviteter inte passar alla och att flexibilitet är en avgörande faktor vid utformningen av insatsens innehåll.

En annan utmaning som identifierades var att vissa deltagare delade med sig mycket om sina trauman under diskussioner vilket kunde påverka andra deltagare känslomässigt. Detta blev en utmaning för utföraren att hantera då insatsen inte var utformad för att ge terapeutiskt stöd. Efter dialog mellan utföraren och samordnaren bestämdes det att deltagarna skulle informeras om att de kunde vända sig till personalen om de kände att de behövde prata efter en diskussion. Samtidigt fanns en tydlig gräns. Utförarna är inte terapeuter eller psykologer och kan enbart erbjuda ett visst stöd. Vid behov hänvisades deltagarna vidare till sina remitterande handläggare som ansvarar för den övergripande planeringen inklusive eventuell kontakt med vården.

Om en deltagare visade tecken på allvarligt psykiskt mående meddelades detta omgående till remitterande handläggare som har huvudansvaret för individens planering och eventuella vidare stödinsatser.

6.5 Beskriv i vilken form insatsen har blivit eller kommer bli implementerad:

Framtidsmobiliseringen avslutas den 31 december 2024 eftersom för få deltagare har remitterats till insatsen. Den låga remitteringen har gjort det svårt att upprätthålla ett stabilt deltagarflöde och säkerställa insatsens långsiktiga genomförande.

Om en liknande insats ska drivas i framtiden behöver flera faktorer beaktas för att säkerställa att insatsen är väl förankrad och att behovet faktiskt finns. En grundläggande åtgärd är att undersöka behovet mer noggrant innan insatsen implementeras. Det är viktigt att kartlägga hur många deltagare som faktiskt har behov av en sådan insats inom respektive myndighet för att kunna bedöma om det finns en tillräcklig målgrupp.

Utöver behovsanalysen behöver insatsen ha ett tydligt upplägg, samtidigt som det finns en viss flexibilitet för att kunna anpassas efter deltagarnas individuella förutsättningar. Syftet och målen för insatsen bör också vara tydligt definierade för både utförare och remitterande handläggare så att det finns en gemensam förståelse för vad insatsen syftar till och vilka förväntningar som finns på deltagarnas utveckling.

En annan viktig lärdom från Framtidsmobiliseringen är vikten av en uppstartsfas där insatsen introduceras för samverkansparterna och marknadsförs på ett effektivt sätt. En sådan fas skulle kunna bidra till att säkerställa ett jämnt inflöde av deltagare från start och minska risken för tomplatser i inledningen av insatsen.

För att framtida insatser av denna typ ska kunna genomföras på ett hållbart sätt krävs även en tydligare dialog mellan insatsägare och samverkansparter för att säkerställa att insatsens mål och genomförande ligger i linje med de behov och resurser som finns inom varje myndighet.

7. Ekonomiuppföljning utnyttjade medel

7.1 Beviljade medel är helt utnyttjade

7.1.1 Var den budget ni lagt bra avvägd i förhållande till verksamheten? Beskriv om ni skulle gjort något annorlunda i efterhand och vilken betydelse det skulle haft för insatsen.

7.2 Beviljade medel är inte helt utnyttjade

7.2.1 Varför utnyttjades inte beviljade insatsmedel? Berätta om de faktorer som påverkat utfallet.

Under insatsens genomförande uppstod ett överskott i budgeten eftersom beviljade insatsmedel inte blev fullt utnyttjade.

Den främsta orsaken till att hela budgeten inte utnyttjades var att antalet deltagare som remitterades till insatsen var betydligt lägre än förväntat. Insatsen planerades utifrån ett jämnt inflöde av deltagare men i praktiken var remitteringen låg under hela insatsperioden.

Leverantören gjorde ett undantag och fakturerade inte för augusti 2023 då inga deltagare var inskrivna vid den tidpunkten. Faktureringen startade i september 2023 eftersom leverantören behövde börja ta betalt för reserverade platser, även om deltagare saknades. Den första deltagaren började i oktober 2023 men inflödet av deltagare förblev lågt vilket innebar att en stor andel av platserna under hela insatsperioden fakturerades som tomplatser.

Eftersom leverantören fakturerade för både belagda platser och tomplatser där tomplatser hade en något lägre kostnad än belagda platser uppstod ett överskott i budgeten.

En annan faktor som påverkade budgetutfallet var att en uppstartsfas saknades där marknadsföring och informationsspridning kunde ha säkerställt ett jämnare inflöde av deltagare från start. Detta hade kunnat bidra till att fler platser fylldes och därmed minskat överskottet av medel.

8. Uppgiftslämnare

Datum 2025-02-27	Namn Kirsti Kanttikoski (Digital signering)
Organisation Nacka kommun	Funktion Biträdande enhetschef

Elektroniska underskrifter

Det här dokumentet har skrivits under elektroniskt av en eller flera personer

Alla elektroniska underskrifter listas i signaturpanelen. De tio första underskrifterna listas även på den här sidan.

Detta dokument med sina elektroniska underskrifter gäller som självständig handling och uppfyller krav på avancerade elektroniska underskrifter enligt eIDAS.

Varje underskrift kan valideras med en PDF-läsare med stöd för signaturvalidering eller med SignPorts valideringstjänst. Andra valideringstjänster kan användas förutsatt att dessa uppfyller de tekniska kraven enligt internationella standarder.

Om dokumentet skrivs ut på papper, eller om dokumentet 'skrivs ut' till ett nytt PDF-dokument, följer de elektroniska underskrifterna inte med. Endast det elektroniskt underskrivna originaldokumentet går att validera.

** Värden markerade med en asterisk har validerats mot beviset från den legitimeringstjänst som användes för underskriften.*